

EUROPESE CENTRALE BANK

EUROSYSTEEM

NL

ECB-PUBLIC

ADVIES VAN DE EUROPESE CENTRALE BANK

van 21 maart 2018

inzake beveiliging en bescherming van kritieke infrastructuren (CON/2018/15)

Inleiding en rechtsgrondslag

Op 21 februari 2018 ontving de Europese Centrale Bank (ECB) een verzoek van de Gouverneur van de Nationale Bank van België (NBB), optredend namens het Belgische Ministerie van Financiën, om een advies inzake een wetsontwerp (hierna het 'ontwerp' genoemd) houdende wijziging van de Wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen (de 'Wet van 11 december 1998 betreffende veiligheidskwesties'¹) en een ontwerp-Koninklijk besluit tot vaststelling van de administratieve overheid die bevoegd is om de Wet van 11 december 1998 betreffende veiligheidskwesties te implementeren (hierna het 'ontwerp-Koninklijk Besluit' genoemd) en gezamenlijk met het voorstel, de 'voorstellen').

De ECB-adviesbevoegdheid is gebaseerd op artikel 127, lid 4 en artikel 282, lid 5 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en artikel 2, lid 1, derde, vijfde en zesde streepje van Beschikking 98/415/EG van de Raad², aangezien de voorstellen betrekking hebben op de NBB, betalings- en afwikkelingssystemen en voorschriften voor zover die wezenlijk van invloed zijn op de stabiliteit van financiële instellingen en markten. Overeenkomstig de eerste zin van artikel 17.5 van het reglement van orde van de Europese Centrale Bank, heeft de Raad van bestuur dit advies goedgekeurd.

1. Doel van de voorstellen

- 1.1 De voorstellen beogen voornamelijk het vigerende rechtskader inzake de bescherming van de fundamentele belangen van de Belgische staat te beschermen, waaronder de interne en externe veiligheid van de staat en de integriteit van het grondgebied van de staat, zulks gezien de toenemende terroristische dreiging.
- 1.2 Alhoewel de Wet van 3 mei 2005 de Wet van 11 december 1998 betreffende veiligheidskwesties reeds had gewijzigd om een duidelijker en omvattender rechtsgrondslag vast te leggen voor de Belgische Nationale Veiligheidsoverheid om veiligheidsverificaties uit te voeren ten aanzien van specifieke natuurlijke personen, is gebleken dat dit kader niet volstaat om het stijgende aantal verzoeken om veiligheidsverificaties te verwerken.

¹ Wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie en de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen.

² Beschikking van de Raad 98/415/EG van 29 juni 1998 betreffende de raadpleging van de Europese Centrale Bank door de nationale autoriteiten over ontwerpen van wettelijke bepalingen (PB L 189 van 3.7.1998, blz. 42).

- 1.3 Voor een beter evenwicht tussen de naleving van privacy van natuurlijke personen op wie veiligheidsverificaties van toepassing zijn en de efficiëntie van deze maatregelen, stipuleert het voorstel de vaststelling van de administratieve overheid die zal optreden als liaison tussen de Nationale Veiligheidsoverheid en de uiteenlopende activiteitensectoren die binnen het bereik van de Wet van 11 december 1998 betreffende veiligheidskwesties vallen en noodzakelijk worden geacht voor de bescherming van de fundamentele belangen van de staat.
- 1.4 Het ontwerp-Koninklijk Besluit wijst de NBB aan als de administratieve overheid voor kritieke financiële infrastructuur. De NBB werd reeds aangewezen als de bevoegde overheid voor kritieke financiële infrastructuur krachtens de Wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuur³.
- 1.5 Het voorstel vereist de aanstelling van veiligheidsofficieren binnen de administratieve overheid, alsook binnen alle publieke en particuliere rechtspersonen die tot de betreffende sectoren behoren. Het voorstel zet de procedures uiteen die zullen worden uitgevoerd tussen de Nationale Veiligheidsoverheid, de bevoegde administratieve overheid en de rechtspersonen binnen de betreffende sectoren, zulks via hun respectieve veiligheidsofficieren. Op verzoek van de bevoegde administratieve overheid zullen de betreffende rechtspersonen een voorlopige risicoanalyse uitvoeren om vast te stellen of de uitoefening van een beroep, een functie, een opdracht of mandaat, de toegang tot gebouwen, terreinen of het bezit van een vergunning, licentie of toelating vanwege niet-geëigend gebruik enige van de fundamentele belangen van de Belgische staat kan ondermijnen. Op basis van deze voorlopige risicoanalyse voert de bevoegde administratieve overheid een impactanalyse uit die het effect van mogelijke schade aan de fundamentele belangen van de Belgische staat in kaart brengt. Afhankelijk van de impactanalyseresultaten kan de bevoegde administratieve overheid aan de Nationale Veiligheidsoverheid voorstellen dat afzonderlijke veiligheidsverificaties worden uitgevoerd met betrekking tot de uitoefening van een beroep, een functie, een opdracht of mandaat, de toegang tot gebouwen, terreinen of het bezit van een vergunning, licentie of toelating. Indien de Nationale Veiligheidsoverheid het verzoek goedkeurt, zal zij zelf de veiligheidsverificaties uitvoeren van bepaalde natuurlijke personen die betrokken zijn bij de uitoefening van een beroep, een functie, een opdracht of mandaat, de toegang tot gebouwen, terreinen of het bezit van een vergunning, licentie of toelating. Een deel van de binnen het kader van de bovengenoemde veiligheidsverificatie verzamelde gegevens is slechts beschikbaar voor de veiligheidsofficieren van de administratieve overheid en de betreffende rechtspersonen en mag alleen toegepast worden binnen de specifieke context van het voorstel. Het voorstel bepaalt dat de met de veiligheidsverificatie gemoeide kosten, die thans worden gedragen door de afzonderlijke natuurlijke personen die geverificeerd worden, zullen worden gedragen door de werkgever van de betreffende natuurlijke persoon.

2. Algemene opmerkingen

- 2.1 De ECB steunt het basisdoel van de voorstellen om de nationale veiligheid te verzekeren tegen de achtergrond van toenemende terroristische dreiging, waaronder de dreiging ten aanzien van

³ Wet van 1 juli betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuur.

- kritieke financiële infrastructuur. Met name verwelkomt de ECB dat de voorstellen de bescherming van kritieke financiële infrastructuur versterken nu het terrorisme een ernstige bedreiging is geworden voor de stabiliteit van het financiële stelsel.
- 2.2 De ECB heeft oversightvereisten vastgesteld voor systeemrelevante betalingssystemen (SIPS), zulks krachtens Verordening (EU) nr. 795/2014 van de Europese Centrale Bank (ECB/2014/28)⁴, die operationeel risico adresseert, en van SIPS-exploitanten vereist dat zij onder meer het volgende invoeren: (i) integraal beleid met betrekking tot fysieke veiligheid en beveiliging van informatie waarmee alle mogelijke zwakheden en bedreigingen genoegzaam kunnen worden vastgesteld, beoordeeld en beheerst en (ii) een bedrijfscontinuïteitsplan met betrekking tot gebeurtenissen die een aanzienlijk risico voor verstoring van de bedrijfsvoering van de SIPS vormen, waaronder het gebruik in van een tweede locatie, en is ontworpen om zeker te stellen dat kritieke informatietechnologiesystemen binnen twee uur na dergelijke gebeurtenissen weer in werking kunnen zijn⁵. Bij de organisatie van de uitvoering van veiligheidsverificaties voor werknemers van rechtspersonen die kritieke financiële infrastructuur beheren, adresseren de voorstellen kwesties van nationale veiligheid die verder gaan dan de ECB-oversightvereisten.
- 2.3 De krachtens de voorstellen aan de NBB toegewezen taken lijken een natuurlijke aanvulling te zijn op de huidige NBB-taken aangaande de beveiliging van kritieke financiële infrastructuur, welke taken de NBB uitvoert in haar hoedanigheid van bevoegde overheid⁶ krachtens de Wet van 1 juli 2011 betreffende de beveiliging en de bescherming van de kritieke infrastructuur. Aangezien de voorstellen derhalve niet werkelijk nieuwe taken aan de NBB toewijzen, is in het onderhavige geval de beoordeling van de toewijzing van nieuwe taken aan een nationale centrale bank vanuit het perspectief van het verbod op monetaire financiering niet aan de orde.

3. Specifieke opmerkingen

- 3.1 De ECB begrijpt dat de NBB door de benoeming van de NBB tot bevoegde administratieve overheid voor kritieke financiële infrastructuur uit hoofde van de voorstellen veiligheidsverificaties kan initiëren, zulks behoudens de goedkeuring van de Nationale Veiligheidsoverheid, welke verificaties beogen potentiële risico's vast te stellen die betrekking hebben op natuurlijke personen die werken voor particuliere rechtspersonen en overheidsrechtspersonen die kritieke financiële infrastructuur beheren. Als liaison tussen de Nationale Veiligheidsoverheid en de veiligheidsofficier voor de betreffende rechtspersoon, zal de NBB-veiligheidsofficier uitsluitend voor de organisatie van veiligheidsverificaties toegang hebben tot vertrouwelijke gegevens die anders niet beschikbaar zouden zijn.
- 3.2 De taken van de NBB zijn beperkt tot (i) de uitvoering van een deel van de voorlopige risicoanalyse; (ii) indien toepasselijk, de indiening van een voorstel bij de Nationale Veiligheidsoverheid voor de uitvoering van veiligheidsverificaties inzake de uitoefening van een beroep, een functie, een opdracht of mandaat, de toegang tot gebouwen, terreinen of het bezit van

⁴ Verordening van de Europese Centrale Bank (EU) nr. 795/2014 van 3 juli 2014 met betrekking tot oversightvereisten voor systeemrelevante betalingssystemen (ECB/2014/28), (PB L 217 van 23.7.2014, blz. 16), zoals gewijzigd..

⁵ Zie artikel 15, lid 4 en 5 van Verordening van de Europese Centrale Bank (EU) nr. 795/2014.

⁶ Met betrekking tot de rol van de NBB als bevoegde overheid voor de beveiliging en bescherming van kritieke infrastructuur, zie CON/2014/17, paragraaf 3.1 en 3.5.

een vergunning, licentie of toelating; en (iii) optreden als een liaison tussen de betreffende rechtspersoon en de Nationale Veiligheidsoverheid. Voorts zullen krachtens artikel 9 van het voorstel de in verband met de veiligheidsverificaties gemaakte kosten uiteindelijk worden gedragen door de werkgever van de betreffende natuurlijke persoon die geverificeerd wordt. Tenslotte, overwegende dat deze nieuwe taak zal worden uitgeoefend met betrekking tot financiële instellingen waarop reeds toezicht- en oversightbevoegdheden van NBB van toepassing zijn, zullen de daarmee gemoeide kosten naar verwachting marginaal zijn en volledig terugbetaald moeten worden door de onder toezicht staande instellingen, zoals bepaald in artikel 12, eerste en tweede lid van het Koninklijk Besluit van 17 juli 2012, gewijzigd bij het Koninklijk Besluit van 5 juli 2015, betreffende de dekking van de werkingskosten van de Nationale Bank van België verbonden aan het toezicht op financiële instellingen⁷. Derhalve zouden de voorstellen geen impact hebben op de financiële onafhankelijkheid van de NBB.

Dit advies wordt bekendgemaakt op de ECB-website.

Gedaan te Frankfurt am Main, 21 maart 2018.

[getekend]

De president van de ECB

Mario DRAGHI

⁷ Koninklijk besluit van 17 juli 2012 gewijzigd bij het koninklijk besluit van 5 juli 2015 betreffende de dekking van de werkingskosten van de Nationale Bank van België verbonden aan het toezicht op financiële instellingen, tot uitvoering van artikel 12bis, § 4 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België.